

Moció de compromís municipal contra la pobresa energètica a Igualada. Garantia i protecció dels drets humans i els béns comuns: aigua, llum i gas.

El dret a l'aigua i el dret a l'habitatge i els serveis associats com la llum o el gas, es troben dins de la categoria de les garanties indispensables per assegurar un nivell de vida adequat. Es tracta de les condicions fonamentals necessàries per a preservar la vida i la dignitat de les persones, de drets, no de privilegis supeditats a la capacitat econòmica de les persones i de les seves famílies de fer-ne front. A més a més, com a béns comuns que són cal que les administracions vetllin per a la sostenibilitat d'aquets recursos, ja que s'ha fet evident que els "mercats" de l'aigua, llum i gas han estat incapaços de garantir-ne l'accés universal.

En aquest sentit, no podem obviar que som les persones les que tenim aquests drets reconeguts i són els Estats o les Administracions Públiques competents qui els han no només de garantir, sinó també de respectar, de protegir i de promoure. De fet, privar a les persones i a les seves famílies de llum, gas, aigua i sanejament, per motius econòmics vulnera directament el Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals (PIDESC), ja que els Estats s'obliguen a garantir els drets allí reconeguts sense discriminació alguna per la posició econòmica (art. 2.2, desenvolupat a la Observació General núm. 3). En aquesta observació es subratlla que *"fins i tot en temps de limitacions greus de recursos, causades sigui pel procés d'ajust, de recessió econòmica o per altres factors, es pot i es deu en realitat protegir els membres vulnerables de la societat"*.

Mentre Endesa, la distribuïdora d'electricitat, pràcticament monopolista d'electricitat a Catalunya, va obtenir 2.771 milions d'euros de benefici el 2012, Gas Natural Fenosa, la distribuïdora monopolista de gas a Catalunya, va obtenir 1.657 milions d'euros de benefici al 2012 i Agbar, la distribuïdora quasi monopolista de l'aigua a Catalunya, va obtenir 432,9 milions de benefici al 2011. Beneficis aconseguits a costa de pujar l'electricitat un 63% des de 2008 i l'aigua un 65%, i que s'han incrementat quan més cruel ha estat la crisi per les famílies.

Cal recordar que un 20% de la població de Catalunya, i en un percentatge molt similar a la nostra ciutat, està a finals del 2017 en situació de risc de pobresa.

Segons dades publicades per l'ajuntament d'Igualada, les persones que tenen la necessitat de rebre ajuts econòmics per poder fer front als subministraments bàsics de llum, gas i aigua han passat de 140 a 374 en el període 2016-2017. Els recursos destinats per part de l'ajuntament han augmentat però alhora també han augmentat de manera encara més considerable els sol·licitants d'aquests ajuts, de tal manera que en l'any 2017 es van destinar menys recursos de mitjana per beneficiar que no pas a l'any 2016, passant de 90,32 a 87,95 euros anuals. Uns imports que són clarament inferiors als d'altres municipis, com és el cas de l'ajuntament de Reus, que destina entre 500 i 700 euros anuals per beneficiari per pagar els subministres bàsics de llum, aigua i gas.

És necessari, doncs, aprofundir amb noves mesures a tots els nivells per tal de revertir aquestes situacions de pobresa greus, però també i sobretot a nivell municipal. És l'hora d'un nou compromís i de fer un pas endavant en matèria de pobresa energètica. Igualada és la ciutat mitjana amb els impostos més alts de Catalunya. A tall d'exemple, una família igualadina paga, de mitjana, 440€ més en impostos que una família de Vic, o 560€ més que una família de Vilafranca. Davant d'aquesta elevadíssima pressió fiscal que patim els igualadins i igualadines, és imperatiu que l'ajuntament destini més recursos per garantir que cap família igualadina vegi impossibilitat el seu dret a rebre els subministres bàsics de llum, aigua i gas. Especialment durant els mesos d'hivern, on el consum energètic és més elevat per la disminució de les temperatures. Igualada no es pot permetre que cap família no pugui engegar la calefacció durant els mesos de més fred.

En aquest sentit proposem al Ple de l'ajuntament d'Igualada que adopti els següents acords per afrontar la pobresa energètica des d'una perspectiva dels drets de les persones i de l'administració pública com a garant dels mateixos:

1.- GARANTIA. Tota persona tindrà dret a mantenir l'habitatge en unes condicions de vida digna: climatització adequades per a la salut (18 a 20 graus centígrads a l'hivern i 25 a l'estiu) i disposar dels mínims d'aigua potable (100 litres per persona i dia) i el seu sanejament.

2.- GARANTIA. L'Ajuntament d'Igualada haurà de garantir aquest dret. El cost del mateix serà bonificat quan la renda de la llar es trobi per sota 1,5 de la renda de suficiència de Catalunya. La bonificació serà inversament proporcional a la

renda de llar assolint una bonificació del 100% del cost dels serveis quan la llar no disposi de cap ingrés. A més a més, es condonarà tot el deute de les famílies que ja avui no poden pagar aquests serveis i estan veient vulnerats els seus drets.

3.- GARANTIA. El cost la bonificació del dret i la condonació del deute en funció del servei anirà càrrec dels beneficis de les distribuïdores de llum, d'aigua i de gasa. Mentre no es faci efectiva aquesta mesura serà l'Ajuntament, complementàriament amb la Generalitat, qui avançarà la totalitat d'aquest cost. Aquest import s'estipularà com a deute pendent a traspassar a la distribuïdora, traspàs que s'haurà de dur a terme aquest traspàs el més aviat possible.

4.- RESPECTE. S'aplicarà el Principi de Precaució en els protocols de talls donada la rellevància per la salut de les persones. Per tant, no es podrà realitzar cap tall sense la demostració per part de l'Ajuntament, prèvies diligències amb l'operador privat si fou el cas, que la llar en qüestió té prou capacitat econòmica (descrita en l'Acord 2) per fer front al rebut bàsic. Per a tal efecte es canviaran urgentment tots els reglaments i protocols d'actuació amb les distribuïdores per tal de retornar la funció administrativa a l'ajuntament.

5.- PROTECCIÓ. L'Administració competent de cada servei iniciarà una auditoria i exposició pública de tots costos vinculats al servei per tal d'identificar els costos reals i eliminar despeses innecessàries en la prestació del servei públic (tals com cànon concessional, cànon de coneixement, peatges, beneficis privats sense instruments de control públic, etc.). En consonància, s'iniciarà amb urgència tots els tràmits pertinents per establir unes noves tarifes que garanteixin l'accés universal a les necessitats bàsiques. Aquestes respondran a criteris de transparència, sostenibilitat i progressivitat. En aquest sentit també s'establiran plans energètics per tal de dur a terme reformes en els habitatges.

6.- PROMOCIÓ. Es publicarà, abans del següent ple i de forma trimestral, a la pàgina web de l'Ajuntament, d'accés públic e destacat: a) Una projecció història, des de l'any 2015, dels talls produïts al municipi en relació als 3 serveis esmentats. b) S'estimarà el nombre de llars que podrien trobar-se per sota del llindar de la pobresa a la nostra ciutat i es prendrà aquest valor serà com a referència d'objectiu a ser assolit en el semestre següent d'aprovació d'aquesta promoció. També el nombre de famílies que reben bonificacions relacionades amb la pobresa energètica. c) La quantia total de les bonificacions diferenciant la seva procedència, especificant la quantia del deute assumit per l'Ajuntament pendent de traspassar a les distribuïdores de llum, de gas i d'aigua. Així com, el pressupost reservat i disponible per l'Ajuntament a tals efectes.

Les dades recollides a més seran enviades a l'IDESCAT per tal que pugui estipular i fer el seguiment a nivell català d'aquests tres valors.

Igualada, 18 de novembre del 2018

